

**ZUMARRAGAKO BARATZE PARKEA:
LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO
PRAKTIKA EGOKIAK**

Donostia, 2021ko abendua

SARRERA

Nekazaritza ekologikoarentzat baliabide garrantzitsuena lurra da. Horregatik gu, baratzealeak garenok, lurra zaintzeko eta babesteko erantzukizuna dugu eta ondorioz, egoki ongarriztatu eta erabili beharko genituzke lurrak. Ez bakarrik uzta ederrak jaso ahal izateko, etorkizunean beste batzuk ere lur biziez eta osasuntsuez baliatzen jarraitu daitezten. Honela, herritarrentzako balorezko errekurtso bat izaten jarraituko dute Baratze Parkeek.

Abelur-en laguntzarekin (<http://www.abelur.eus/index.php?lang=eu>) Baratze Parke guztietako lurren analisiak egiten dira tarteka, eta horien emaitzak eta nekazaritza ekologikoak finkatutako arauak kontutan edukita, Baratze Parke bakoitzari dagozkion lur emankortasuna mantentzeko gomendio teknikoak ezartzen ditu Kutxa Ekoguneak, baratzeakide guztiok jakin dezagun zer egin gure lurrak emankor mantentzeko, nola ongarriztatu modu egokian eta nola jokatu lurren ezaugarriak hobetzeko ere.

Txosten honen aurretik, honako artikulua hauek irakurtzea gomendatzen dizugu: *Lurraren funtzionamendua ulertu* Baratze Parke Sarearen web orriko *Lurraren emankortasuna* atalean (<https://www.ekogunea.eus/eu/ekogunea/baratze-parke-sarea/baratzezaintza/3-8-67/>).

Artikulu horiek lurraren konplexutasuna, lurraren osagai ezberdinen arteko lotura estua bai eta txosten honetan azaltzen den informazioa guztia hobeto ulertzen lagunduko dizute.

LURRAREN ANALISIEN EMAITZAK ETA INTERPRETAZIOA

Lurraren ezaugarri fisiko-kimikoak (azken analisiak: 2021ko otsaila)

Lur analisiak egiteko orduan, lursail desberdinetako laginak hartu eta nahasten dira; beraz, jasotako emaitzak bataz-bestekoak bezala hartu behar dira.

- ✓ Lurraren testura: lur franko-buztintsua da. Buztin asko duenez (%31,5), lantzeko zaila izan daiteke lur hau, hezea dagoenean plastikotasun handia duelako eta lehor dagoenean berriz gehiegi trinkotzen delako. Hala ere, lur mota hauek oparoak izaten dira elikagaietan, eta materia organikoaren maila ona baldin badute, Zumarragako Baratze Parkeko lurraren kasuan bezala, materia organikoak laguntzen du lurra hobeto aireztatuta mantentzen eta, ondorioz, oxigenoa landareen sustraietara iristen.
- ✓ pH: 8,3, lur alkalinoa da argi eta garbi. pH honetan, fosforoa lurrean blokeatuta gera daiteke, baita mikronutriente asko ere, hala nola burdina, manganesoa, boroa eta zinka. Egoera honetan landareek ezingo lituzkete xurgatu behar dituzten kantitatean, eta, ondorioz, landareek hainbat gabezia adierazi ditzakete. pH 7, pH neutroa da, baratzekeo lurretarako egokiena. Horregatik, komeni da partzeletara botatzen diren produktuak pH-a jaistera eta ahal den neurrian pH neutroa hurbiltzera bideratzeko material egokiak izatea.
- ✓ Nitrogeno-maila egokia du (%0,25), landareen nitrogeno-beharrak bermatzeko adinakoa.
- ✓ Fosforoaren, potasioaren eta magnesioaren mailak ertainak ditu lur honek, landareen garapena bermatzeko nahikoak betiere.
- ✓ Materia organikoaren maila %3,97koa da, nekazal lurretarako maila egokia, baina pixka bat

eskasa baratzeko lurretarako. Izan ere, gure klima-baldintzetan eta nekazal lurretan oso ohikoa da materia organikoaren balio askoz handiagoak topatzea.

- ✓ Karbonoaren eta nitrogenoaren arteko erlazioa 9,1ekoa da. Lur orekatua dela adierazten digu balio honek, materia organikoa lurra aberasten duten mineral bihurtzen ari dela modu egokian alegia.
- ✓ Laburbilduz, eta alderdi fisikoari dagokionez, Zumarragako Baratze Parkeko lurra orekatuta dago, bai alderdi minerala bai materia organikoaren alderdia ere. Kimikaren ikuspegitik, pH-aren balioa zaindu behar da, igo ez dadin inondik inora, honek zailduko bailuke lurreko elikagaiak xurgatu ahal izatea. Lurrari karea ematea ekidin behar da, baita etxeko hondakin organikoekin egindako konposta erabiltzea, gutxienez, beste ongarri organikoen ez bada nahasten. Kontutan eduki behar baita bi produktu hauek pH altua dutela eta erabiliz gero, lurren pH-a igotzen jarraituko luketela.

LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO PRAKTIKA EGOKIAK

Giroan dagoenean lurra landu

Lurra giroan dagoenean soilik landu beharko litzateke, hau da, hezetasun-maila egokia duenean soilik, ez hezeegia ez eta lehorregia denean.

Lurrari karea eman?

Egungo pH-a kontutan edukita eta kaltzio-maila erabilgarri maila dela eta, lurrari karea EZ botatzea gomendatzen da. Izan ere, karea emateak lurraren pH-a igotzen jarraituko luke.

Hondarrak ongarri bihurtu

Baratzean sortutako hondar organikoak konpostatu ondoren, baratzean erabiltzea ere gomendatzen da.

Ongarriztatze-gomendioak

- ✓ Kontuz ibili behar da ongarriketa organikoak egiteko orduan, ez lukete pH-aren balorea igo beharko eta. Horrexegatik hiri hondarretako konpostarekin ongarriztatzea ez da egokiena, konpostak pH altua baitu ere. Lurra azidotu dezaketen ongarri organikoak erabiltzea gomendatzen da, pinu hostoen ongarria adibidez. Baratze Parke honetan sortutako hondar begetalen konpostarekin nahastea material bera ere komenigarria izango litzateke.
- ✓ Lur hauek ongarriztatzeko simaurra erabiltzen bada, azpi honetan zehazten diren dosiak ez lirateke gainditu behar:

LURSAILAREN AZALERA	ZENBAT SIMAUR KARRETILA ARRADA/URTEAN?				
	ZALDI SIMAURRA (2,5 kg/m ²)	BEHI SIMAURRA (5 kg/m ²)	TXERRI SIMAURRA (3,5 kg/m ²)	ARDI SIMAURRA (2 kg/m ²)	OILO SIMAURRA (1,1 kg/m ²)
30 m ²	2,2	4,3	3,0	1,7	1,0
40 m ²	2,9	5,8	4,0	2,3	1,3
60 m ²	4,3	8,7	6,1	3,5	1,9
90 m ²	6,5	13,0	9,1	5,2	2,9

- ✓ Beharreko kopuruak karretila arradetan ematen dira hau da, Bellotaren karretila materialarekin iskineraino beteak, tontorrik egin gabe.

Beste produktuen erabilera

PRODUKTUAK EDO LANAK	DEBEKATUTA DAGO	ONARTUTA DAGO
Ongarriak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sintesiko ongarri organiko guztiak (Europar saltzen diren guztiak) eta produktu kutsatuekin egindako konpostak (lastoak, simaurrak, pestizida eta herbizidekin tratatutako belar eta ongarri organikoak). ✓ Prozedura kimikoen bitartez lortutako ongarri mineral guztiak (nitrogenatuak, fosfatatuak, potasikoak, magnesikoak eta abar). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zizareen humusetik eratorritako ongarriak, konpostatutako simaurrak (konpostajea hartidura aerobikoaren prozesutzat ulertuta), ongarri berdeak eta ongi deskonposatutako uzten hondarrak, eta kutsatu gabeko hondakinekin egindako konpostak. ✓ Jatorri naturaleko ongarri mineralak (txikitutako fosfato naturalak, silizeen hautsak, kareharri txikituak, dolomitak eta abar).
Tratamendu fitosanitarioak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Intsektizida, fungizida eta akarizidak eta sintesi kimikotik eratorritako beste pestizida edo produktuak erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Substantzia naturaletatik sortutako fungizidak, nahiz eta jatorria minerala, begetala edo animalia izan (Bordeleko salda, Borgoñako salda eta abar). ✓ Landareekin egindako produktuak (beratzeak, infusioak, egosketak, gernuak).
“Belar txarrak”	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Debeekatuta dago edozein sintesiko herbizida kimiko erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Belar lehiakorren kontrolerako metodo biologikoak erabili daitezke (estaltzaile organikoak, eskuzko jorraia edo erdi eskuzkoa, zapalda sakoneko laborantza).
Hazi eta landareak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Genetikoki aldatutako edozein mota eta klaseko organismoak (transgenikoak). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nekazaritza biologikotik eratorritako barazki, sustrai, erraboil, tuberkulu eta hazien erabilera. ✓ Produktu horien erabilera, ohiko laborantzetatik etorri arren, produktu kimiko sintetikoekin landu ez badituzte.

Informazio gehiago

Zerbitzu honen inguruan informazio gehiago jaso nahi baduzu, mezu bat bidali ezazu helbide honetara: baratzeparkea@ekogunea.eus